

INFORMATĪVAIS ZIŅOJUMS PAR EIROPAS SAVIENĪBAS STRUKTŪRFONDU UN KOHĒZIJAS FONDA INVESTĪCIJU IEVIEŠANAS STATUSU¹

1. Atbilstoši Ministru kabineta (turpmāk – MK) 2015. gada 10. marta sēdes protokola Nr. 14 27. § 11. punktam Finanšu ministrijai (turpmāk - FM) ir uzdots, sākot ar 2015. gada maiju, reizi mēnesī (līdz nākamā mēneša beigām) iesniegt MK bez saskaņošanas ar citām iestādēm operatīvo informāciju par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fondu (turpmāk – ES fondi) ieviešanas plānu izpildi (turpmāk – ikmēneša ziņojums MK), tai skaitā informāciju atbildīgo iestāžu dalījumā par noteiktiem finanšu mērķiem un citiem priekšnosacījumiem un uzdevumiem. Attiecīgi FM sniedz operatīvo informāciju par galvenajiem aspektiem un aktualitātēm ES fondu 2014. – 2020. gada plānošanas periodā.

2. **ES fondu 2007. – 2013. gada plānošanas perioda** noslēguma process ir sekmīgi pabeigts. Latvija noteiktajā termiņā līdz 2017.gada 31.martam informē Eiropas Komisiju par sasniegtajiem investīciju mērķiem un rezultātiem, kā arī Revīzijas iestādes un citu kontroļu rezultātā gūto pārliecību par veikto izdevumu atbilstību noteiktajām prasībām. Neskatoties uz atsevišķu individuālu projektu neveiksmēm un projektu ieviešanas laikā tiem samazināto ES atbalsta finansējumu, Latvijas valdības iepriekš pieņemtie lēmumi plānošanas perioda vidū, risku mazināšanas nolūkos dodot iespēju izmantot papildus valsts budžeta finansējumu papildus projektiem, tādējādi garantēja iespēju deklarēt Eiropas Komisijai atbilstoši veiktus izdevumus par investīciju projektiem nepieciešamā apjomā. Tas kopumā apliecina Latvijas spēju pilnā apmērā efektīvi piesaistīt Kohēzijas politikas finansējumu investīcijām Latvijas tautsaimniecībā un Latvijas budžeta ieņēmumos saņemt kopā plānošanas periodā paredzētos ES atbalsta finansējumu 4,5 mljrd. *euro*².

3. 2017. gada 14. martā MK izskatīts regulārais pusgada ziņojums par ES fondu investīciju progresu un apstiprināts attiecīgs protokollēmums ar uzdevumiem³, t.sk. attiecībā uz 2017.gada ES fondu investīciju ieviešanas plāniem, kuru izpildei regulāri tiek sekots līdzī un informēta valdība, sniedzot priekšlikumus rīcībai, ja nepieciešams.

4. **Līdz 2017. gada 28. martam aktuālais investīciju MK noteikumu apstiprināšanas plāns ir gandrīz izpildīts (98%), izņemot par 7,1 milj. *euro* Kohēzijas fonda finansējuma novirzīšanu transporta mezgla izbūvei Torņkalna apkaimē (MK noteikumi iesniegti Valsts kancelejā). 2017. gadā paredzēts apstiprināt 90 % no atlikušiem investīciju nosacījumiem.** 2017. – 2019. gados kopā jāapstiprina investīciju MK noteikumi par kopējo ES finansējumu 0,7 mljrd.

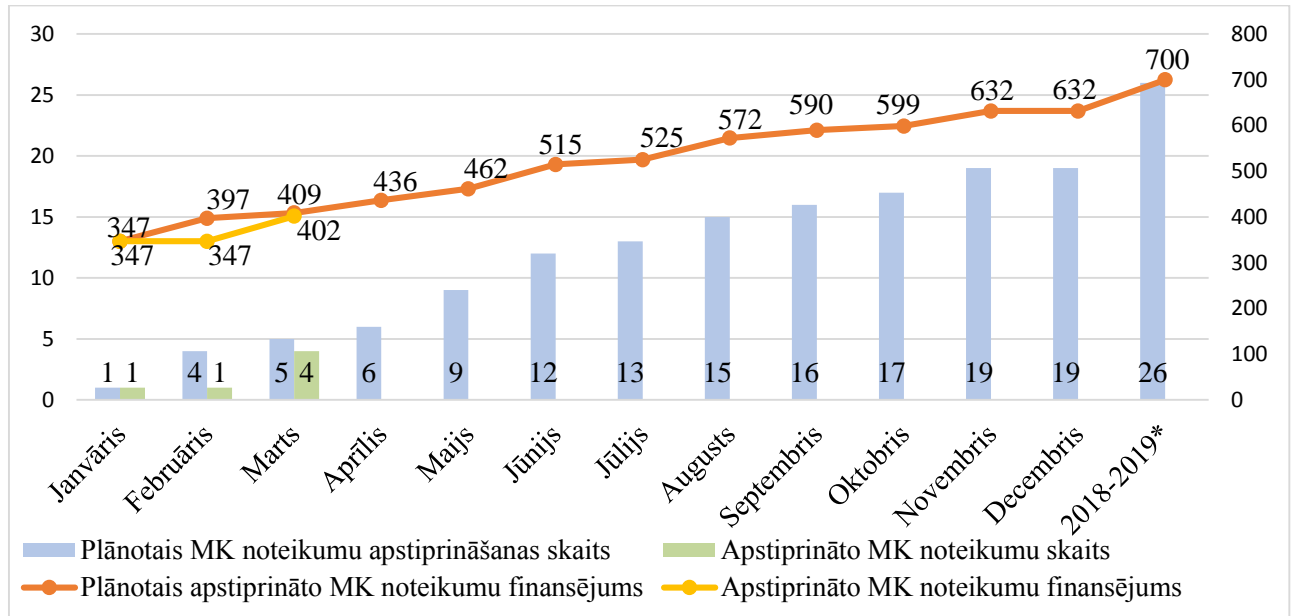
¹ Ziņojumā tiek sniegta informācija par datu un informācijas apkopojumiem uz dažādiem atskaites datumiem ar mērķi sniegt aktuālo informāciju.

² Noslēguma dokumenti pēc 2017.gada 31.marta ir pieejami tīmekļa vietnēs: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-par-es-fondu-istenosanu>; <http://www.esfondi.lv/2007.-2013.g.-planosanas-periods>

³ Pieejams ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

euro, 16 % no kopējā plānošanas perioda finansējuma 4,4 mljrd. euro). Zemāk esošajā grafikā atspoguļots minētais plāns un faktiskā izpilde līdz 2017. gada 28. martam. Ziņojumam pievienots 1. pielikums, kurā sniegta informācija par atlikušo MK noteikumu virzības statusu. Kopumā kavējumi konstatējami attiecībā uz Satiksmes ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas pārziņā esošo specifisko atbalsta mērķu (turpmāk – SAM) MK noteikumu virzības procesu. Ministrijas kavējumu izpildi plāno 2017. gada aprīļa sākumā.

Grafiks Nr.1 “2017.-2019. gadā apstiprināmo MK noteikumu plāns (faktiskie dati līdz 2017. gada 28. martam, milj. euro)”

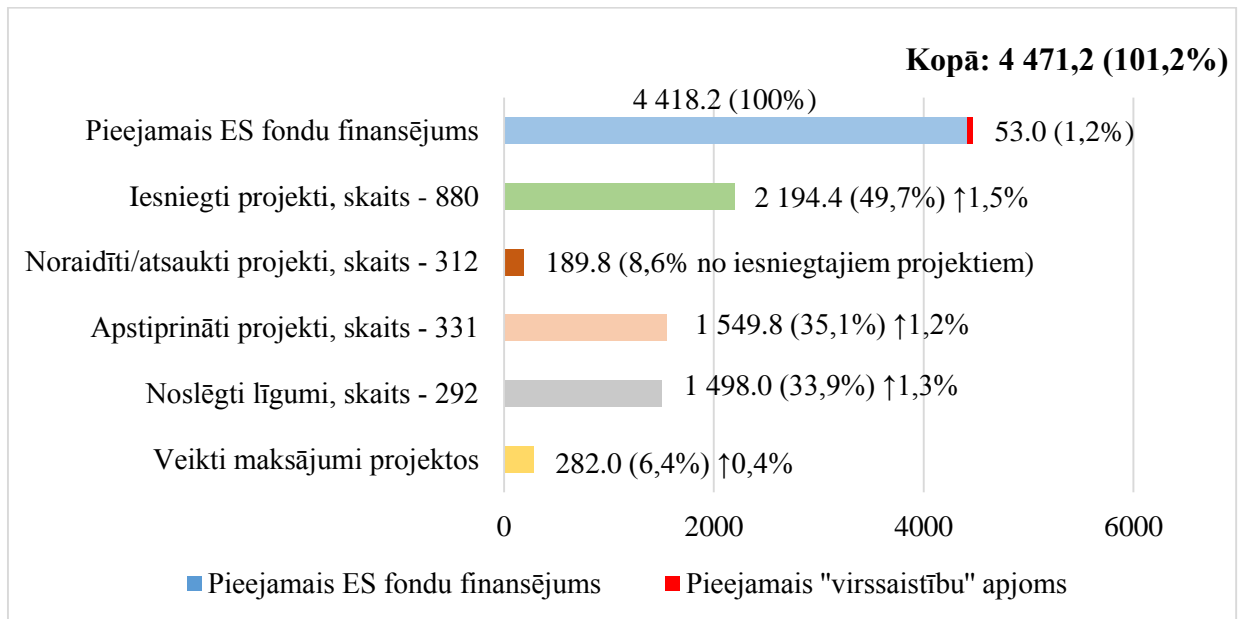
*Ietver tehnisko palīdzību un pasākumus, kuru īstenošana paredzēta pēc EK izvērtējuma par snieguma rezerves piešķiršanu.

5. Tā kā lielākā daļa investīciju MK noteikumu jau ir apstiprināti, bet to izstrādes gaitā radušies kavējumi ir ietekmējuši iespējamus projektu atlasu uzsākšanas un līgumu slēgšanas termiņus, kā arī naudas plūsmu, svarīgi ir rast iespēju procesu paātrināšanai nākamajos posmos. Tādēļ Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – CFLA) sadarbībā ar citām iestādēm pēc iespējas veic procesus iespējami ātrāk, nekā noteikts normatīvajos aktos vai rīcības plānos. Ziņojuma 2. pielikumā apkopota informācija par projektu iesniegumu atlasu izsludināšanu, kā arī projektu apstiprināšanu un līgumu slēgšanu. Secināms, ka lielākā daļā soļi ir veikti ātrākos termiņos un atsevišķos gadījumos operatīvi, kad no citu atbildīgo puses izpildīti specifiski priekšnosacījumi. Tāpat projektu izvērtēšana notiek paredzētos termiņos, atsevišķos gadījumos ievērojami ātrāk, pat līdz 10 darba dienām (lai gan pieļaujama termiņš atsevišķiem SAM bijis līdz 66 darba dienām). Vienlaikus svarīgi, ka procesu paātrināšana nerada riskus drošai finanšu pārvaldībai, tādēļ katra iespēja tiek rūpīgi izsvērtā, lai ar sasteigtu rīcību vai nepārdomātiem lēmumiem neradītu negatīvu risku iestāšanās nākotnē. Turpmākajos ziņojumos tiks iekļauta aktuālā progresa informācija par projektu atlasēm, t.sk. par integrēto teritoriālo investīciju (turpmāk – ITI) projektu atlasēm,

ko nodrošina nacionālas nozīmes pilsētu pašvaldības. Par aktuālajām atlasēm var sekot CFLA tīmekļa vietnē⁴.

6. Turpinās aktīvs projektu vērtēšanas un līgumu slēgšanas posms. Zemāk esošais grafiks ilustrē kopējo ES fondu ieviešanas progresu, plašāka informācija pieejama ES fondu tīmekļa vietnē⁵.

Grafiks Nr.1 "ES fondu investīciju ieviešanas statuss līdz 2017. gada 1. martam, milj. euro, % no ES fondu finansējuma, progress pret datiem līdz 2017. gada 1. februārim"

7. Latvijai finanšu sniegums joprojām ir virs vidējā ES dalībvalstīs, tomēr konstatējams, ka atsevišķas dalībvalstis ir kāpinājušas tempu straujāk⁶. 2017. gadā Latvijai jāveic iespējamie pasākumi, lai intensificētu ieviešanas tempu.

8. Kopējais 2017. gada maksājumu finansējuma saņēmējiem (turpmāk - FS) plāns (skat. grafiku Nr. 2) iekļauts FM pusgada ziņojumā par ES fondu ieviešanas progresu un ikmēneša izpildes statuss pieejams ES fondu tīmekļa vietnē⁷. 2017. gada maksājumu plānu izpilde līdz februāra beigām pozitīva - pārsniedz plānoto, sasniedzot 40,6 milj. euro jeb 110,6 % no pārskata perioda plāna, pateicoties apjomīgiem maksājumiem valsts un reģionālo ceļu rekonstrukcijas projektos. Vienlaikus riski saglabājas, jo indikatīvi 70 % no naudas plūsmas prognozēts gada otrā pusē. Katru mēnesi CFLA un FM sekos līdzīgi maksājumu plānu izpildei un būtisku noviržu vai risku gadījumā tiks lemts par nepieciešamo un iespējamo rīcību - korektīvām darbībām.

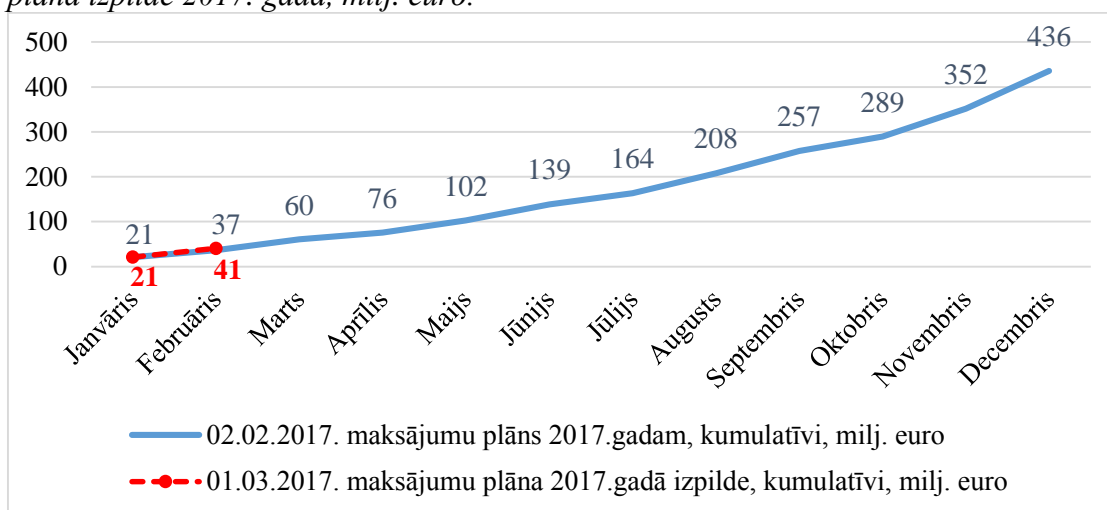
⁴ Plašāka informācija pieejama: <http://www.cfla.gov.lv/lv/es-fondi-2014-2020/projektu-iesniegumu-atlase>

⁵ Finanšu rādītāju plāni un to izpilde <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

⁶ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļa: <http://www.esfondi.lv/latvija-starp-citam-es-dalibvalstim>

⁷ <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

Grafiks Nr.2 "2014. - 2020. gada plānošanas periods: ES fondu līdzfinansējuma maksājumu plāna izpilde 2017. gadā, milj. euro."

9. **Progress projektu ieviešanas posmā ir dinamisks, jo nepilnu 4 nedēļu laikā** līdz 2017. gada 28. martam apstiprināti projekti par papildus 172,3 milj. euro, noslēgti līgumi par papildus 62,1 milj. euro un veikti maksājumi par 17,5 milj. euro. Progress galvenokārt veselības veicināšanas, uzņēmējdarbības, zinātnes un dzelzceļa infrastruktūras modernizācijas jomās.

10. Ierobežotas projektu iesniegumu atlases (turpmāk – IPIA) **projektu īstenotāju iesniegto CFLA projekta līmeņa ieviešanas plānu** (maksājumu pieprasījumi CFLA un projektu iesniegšanas CFLA termiņi) izpildes statuss līdz 2017. gada februāra beigām liecina, ka projektu īstenotāji savos plānos ir pārāk optimistiski, jeb plāni nav pietiekoši izsvērti, nav izstrādāti ar pienācīgu rūpību, ievērtējot iespējamus riskus, tā kā joprojām tiek konstatēti kavējumi un naudas plūsmas pārplānošana. Atsaucoties uz 2017. gada 14. martā MK izskatītajā FM pusgada ziņojumā par ES fondu investīciju progresu un protokollēmumā⁸ norādīto par IPIA projektu turpmāko ikmēneša plānu apkopošanu un ikmēneša izpildes uzraudzību un ziņošanu valdībai, šobrīd iestādes komunicē ar plānotajiem vai esošajiem IPIA projektu īstenotājiem, lai dotu iespēju ar rūpību un atbildību pārskatīt un aktualizēt vai papildināt projektu ieviešanas plānus, ko plānots pēc 2017. gada 15.aprīļa apkopot FM, publiskot un turpināt rūpīgi uzraudzīt projektu īstenotāju plānu izpildi. CFLA rīcībā esošo IPIA plānu izpildes kumulatīvie dati uz 2017. gada februāra beigām pieejami ziņojuma 4. un 5. pielikumā, kā arī ES fondu tīmekļa vietnē⁹, un tie sniedz šādu rezultātu:

- 1) Projektu īstenotāju maksājumu pieprasījumu (turpmāk – MP) iesniegšanas CFLA plāni (detālāk par kavējuma skaidrojumiem un rīcību skatīt 4. pielikumā) - negatīva novirze no plāna kopā 54 projektos sasniedz 11,8 milj. euro, bet vienlaikus ir pozitīvs progress kopā 19 projektos, kad plāns pārsniegts par 2,6 milj. euro. 7 projektos plāns atpaliek par 0,2 milj. euro

⁸ Pieejams ES fondu tīmekļa vietnē <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>.

⁹ ES fondu tīmekļa vietnes sadaļa: <http://www.esfondi.lv/finansu-un-raditaju-plani-to-izpilde>

vai vairāk un tie kopā rada lielāko neizpildes summu par 9,9 milj. *euro*. **Secināms, ka 13 % projektu skaita ziņā rada 84 % no finanšu plāna negatīvām novirzēm. CFLA prioritāri turpina komunikāciju ar šo finanšu ziņā ietekmīgāko projektu īstenotājiem, lai disciplinētu, izprastu kavējumu būtību un ietekmi turpmāk un rastu iespējamus risinājumus situācijas uzlabošanai.**

Šobrīd lielākajai daļai projektu nav konstatēti kavēkļi mērķu sasniegšanai līdz gada beigām.

Kā būtiskākie problēmu piemēri, kas projektu īstenotājiem ar attiecīgo nozaru ministriju atbalstu risināmi nekavējoši: (1) Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras projektā “PROTI un DARI”, kur projektu īstenotājs ziņo, ka nav iespējams pilnībā sasniegt finanšu un rezultātu mērķus līdz 2018. gada beigām, jo pašvaldībām trūkst kapacitātes dalībai projektā vai arī to teritorijā nav atbilstošas mērķa grupas; (2) Labklājības ministrija konstatē, ka projektam “Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” būs nepieciešams ilgāks īstenošanas laiks un paredzama mazāk intensīva naudas plūsma 2017. - 2018. gados, ņemot vērā 2016. gada beigās virzītos grozījumus likumdošanā, kas paredz, ka sociālā uzņēmuma statusu Latvijā varēs iegūt komersants, līdz ar to biedrībām un nodibinājumiem, kā vienai no projekta mērķa grupām būs nepieciešama pārreģistrācija. (3) Biznesa inkubatoru programmā kavējumi iepirkumos, kam par iemeslu ir tas, ka tie tiek sludināti centralizēti par visiem biznesa inkubatoriem, kā rezultātā nepieciešamo iepirkumu vajadzību apkopošana, izsludināšana ir laikietilpīgāka nekā sākotnēji plānots, kas potenciāli var ietekmēt arī gada plāna izpildi.

2) Attiecībā uz IPIA projektu iesniedzēju prognozētajiem iesniegumu plāniem situācija kopš 2017. gada janvāra arī ir pasliktinājusies (detālāk par kavējumiem skatīt 5. pielikumā) – no šogad projektu iesniedzēju prognozētajiem iesniedzamajiem 52 projektiem līdz 2017.gada 13.martam ir iesniegti 23 projekti jeb tikai 44% no plānotā. Lielākā daļa no termiņā neiesniegtajiem ir pašvaldību projekti (24 projekti jeb 83 %). Attiecībā uz kavētiem projektu iesniegumiem lielākā daļa projektu īstenotāju tos plāno iesniegt par pusgadu līdz gadu vēlāk. Projektu iesniegumu kavēšanās rada risku kopumā SAM un prioritātēs sasniegt plānotos finanšu mērķus, kavē tautsaimniecības izaugsmi naudas plūsmas kavēšanās dēļ, ņemot vērā finanšu plūsmas ciešo saistību ar laicīgu projekta uzsākšanu, iepirkumu veikšanu un bieži arī būvniecības sezonālītāti. Tādēļ, apkopojot visu aktualizēto informāciju no projektu iesniedzējiem par projektu iesniegšanas un naudas plūsmu plāniem, CFLA sadarbībā ar FM un atbildīgajām iestādēm un nepieciešamības gadījumā ar projektu īstenotājiem risinās jautājumu, kā paātrināt procesus, kad iespējams un kā stiprināt plānu ieviešanas disciplīnu.

Aktuālie specifiskie jautājumi

11. Projekta „Infrastrukturā attīstība Krievu salā ostas aktivitāšu pārceļšanai no pilsētas centra” virzība¹⁰

Lai nodrošinātu projekta mērķu sekmīgu sasniegšanu ne vēlāk kā līdz 2019. gada 31. martam, projektam ir izstrādāts ilgtermiņa rīcības plāns. Saeimas Publisko izdevumu un revīzijas komisijas 2017. gada 7. marta sēdē Rīgas brīvdostas pārvaldes, Rīgas domes Pilsētas attīstības departamenta, SIA “STREK”, SIA “Rīga Coal Terminal” pārstāvji sniedza informāciju par projekta īstenošanas gaitu un rīcības plāna izpildes statusu, kā arī riskiem un to risināšanu. Rīgas brīvdostas pārvalde sadarbībā ar Rīgas domes Pilsētas attīstības departamentu pārskata perioda ietvaros sagatavojusi turpmākai virzībai apstiprināšanai Rīgas domes sēdē jautājumus par Krievu salas lokālplānojuma un Eksportostas lokālplānojuma kā Rīgas teritorijas plānojuma 2006. - 2018. gadam grozījumu izstrādes uzsākšanu. Satiksmes ministrija, balstoties uz FM aicinājumu un MK lemto, virza jautājumu par Rīgas brīvdostas pārvaldes ikmēneša atskaitēm Satiksmes ministrijai un FM un par iesaistīto pušu uzraudzības foruma izveidi, lai operatīvi uzraudzītu situāciju un koordinēti pārvaldītu riskus.

12. Projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” virzība¹¹

VAS “Latvijas Dzelzceļš” (turpmāk - LDz) pārskata perioda ietvaros turpināja darbu pie lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” dokumentācijas sagatavošanas. Procesa ietvaros tiek nodrošināta aktīva komunikācija un viedokļu apmaiņa organizējot sanāksmes ar JASPERS konsultantiem, dzelzceļa jomas ekspertiem, kā arī vides jautājumu un klimata izmaiņu jomas speciālistiem. LDz pārskata perioda ietvaros ir turpinājusi darbu pie biznesa plāna izstrādes atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr. 3 39 § 6. punktam, kā arī, ievērojot protokola 7. punktu ir uzsākts dialogs ar Eiropas Investīciju bankas pārstāvjiem par turpmākajām elektrifikācijas projekta finansēšanas iespējām. 2017. gada aprīlī paredzēta atbildīgo institūciju tikšanās par projekta dokumentācijas sagatavošanas progresu, kurā plānota Eiropas Komisijas, Eiropas Investīciju bankas un JASPERS speciālistu dalība.

13. 4.2.1.2. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” īstenošanas progress (uz 2017. gada 10. martu)¹²

Statusa informācija:

2016. gada 9. augustā tika apstiprināti MK noteikumi Nr. 534 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 4.2.1. SAM “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās” 4.2.1.2. pasākuma

¹⁰ Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ 8.3. punktā noteiktajam; 2007.-2013.gada plānošanas perioda projekts.

¹¹ Atbilstoši MK 2017. gada 17. janvāra sēdes protokola Nr.3 39.§ “Informatīvais ziņojums “Par lielā projekta “Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācija” sagatavošanas progresu, izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātiem un projekta īstenošanas risinājumiem”” 10. punktā noteiktajam

¹² Atbilstoši MK 2017. gada 14. marta sēdes protokola Nr. 12. 43§ 7.punktā noteikto.

“Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi Nr.534). 4.2.1.2. pasākuma “Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās” (turpmāk – 4.2.1.2. pasākums) pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros kopējais publiskais finansējums ir 82 619 415 *euro* (Eiropas Reģionālās attīstības fonda (turpmāk – ERAF) finansējums 70 226 502 *euro*, valsts budžeta finansējums 12 392 913 *euro*).

4.2.1.2. pasākuma pirmā projektu iesniegumu atlases kārtā tiek īstenota, lai nodrošinātu Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvā 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES, un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK noteikto mērķi katru gadu 3% valdības īpašumā esošo un izmantoto ēku platībās īstenot energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus. Laika periodam no 2016. līdz 2025. gadam nepieciešams energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus īstenot 530 907,01 m², tam atvēlot kopējo finansējumu 78,8 milj. *euro* apmērā.

4.2.1.2. pasākuma ierobežotā projektu iesniegumu atlase tika uzsākta 2016. gada 19. septembrī. Līdz 2017. gada 9. martam CFLA ir iesniegti 11 projektu iesniegumi. 10 projektu iesniegumi ir iesniegti par Izglītības un zinātnes ministrijas īpašumā esošām ēkām, savukārt 1 projekta iesniegums ir saņemts par FM īpašumā esošu ēku. Projektu iesniegumos iekļauto ēku kopējā platība ir 42 466,63 m² un kopējais pieprasītā ERAF finansējuma apmērs ir 4 153 621,72 *euro* (skatīt ziņojuma 3.pielikuma 1.tabulu).

Saskaņā ar ministriju sniegto informāciju līdz 2017. gada 31. decembrim ministrijas (izņemot Satiksmes ministriju un Veselības ministriju, kas Ekonomikas ministrijai (turpmāk – EM) nav sniegušas informāciju par plānotajiem projektu iesniegumiem) plānojušas CFLA iesniegt 96 projektu iesniegumus. Plānotā projektu iesniegumos iekļauto ēku kopējā platība ir 352 006,20 m², un kopējais projektos plānotais ERAF finansējuma apmērs ir 51 663 776,10 *euro*, tādējādi izpildot 62,53% no 4.2.1.2.pasākuma pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros ministrijām pieejamā finansējuma.

Aizsardzības ministrijas un FM sniegtajā informācijā EM par 2017. gadā plānotajiem projektiem pieprasītais kopā nepieciešamais finansējums pārsniedz 4.2.1.2. pasākuma pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas ietvaros attiecīgajām ministrijām pieejamo finansējumu, savukārt, citām ministrijām plānoti projekti mazākā apmērā (skatīt ziņojuma 3.pielikuma 2.tabulu).

Galvenās apzinātās problēmas, kas kavē 4.2.1.2. pasākuma īstenošanu:

- 1) lēni tiek gatavoti un novēloti iesniegti projektu iesniegumi, jo to sagatavošanai un saskaņošanai ar būvvaldēm ir nepieciešams ilgāks laiks;
- 2) CFLA iesniegtie projekti ir zemā kvalitātē (īpaši tehniskā dokumentācija), kā rezultātā projekti tiek vairākkārt precizēti;

- 3) Projektu īstenošanu plāni nesniedz pārliecību, ka kopumā tiks savlaicīgi uzsākti projekti visā pieejamā apjomā atbilstoši kvotai, savukārt, ir gadījumi, kad pieprasījums ir lielāks.

Plānotā rīcība, lai novērstu augstāk minētās problēmas:

- 1) EM 2017.gada aprīlī virzīs priekšlikumu izmaiņām 4.2.1.2. pasākuma pirmās kārtas projektu iesniegumu atlases nolikumā, 1.pielikumā “Projekta iesnieguma veidlapa un tās pielikumi”, 2.pielikumā “Projekta iesnieguma veidlapas aizpildīšanas metodika” un 4.pielikumā “Projektu iesniegumu vērtēšanas kritēriju piemērošanas metodika”, samazinot projekta iesniegumam pievienojamo dokumentu apjomu, lai paātrinātu projektu iesniegumu sagatavošanu un virzību.
- 2) Lai maksimāli izmantotu finansējumu iestādēm, kur ir konstatēts pieprasījums nepieciešamam finansējumam atbilstoši pasākuma mērķim, bet līdz šim nav atļautas tāda veida atbalstāmās darbības, EM sadarbībā ar FM izskatīs iespēju paplašināt atbalstāmās darbības, ļaujot uz atbalstu pretendēt arī augstākās izglītības iestāžu dienesta viesnīcām, veicot grozījumus MK noteikumos Nr. 534.
- 3) EM sadarbībā ar CFLA un FM 2017. gada martā – aprīlī veiks individuālas pārrunas ar ministrijām, lai precizētu plānoto projektu iesniegšanas plānus un naudas plūsmu, kā arī izrunātu citus problēmjautājumus. EM 2017.gada 23.martā izsūtījusi informācijas pieprasījumus par projektu plāniem.

14. **7.2.1.2. pasākuma “Sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošana Jauniešu garantijas ietvaros”** (turpmāk – 7.2.1.2. pasākums) un **8.3.3. SAM “Attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā”** (turpmāk – 8.3.3. SAM) ietvaros konstatēts risks¹³, ka 7.2.1.2. pasākumā uz tā īstenošanas beigām 2018. gadā varētu veidoties neizlietotais Jaunatnes nodarbinātības iniciatīvas un ESF finansējuma piešķiruma atlikums kopumā 3,5 milj. *euro* apmērā. Tāpat uz līdzīgu risku norādīts 8.3.3. SAM ietvaros – līdz projekta noslēgumam 2018. gadā neizlietotais ESF finansējuma piešķirums varētu būt aptuveni 3 milj. *euro* apmērā. Labklājības ministrija sadarbībā ar Izglītības un zinātnes ministriju mēģina rast risinājumus konstatēto risku mazināšanai – tiek apsvērtas iespējas par projektu pagarināšanu, finansējuma (piešķiruma) pārdali un papildu mērķa grupas iesaisti. FM ir lūgusi Labklājības ministriju apzināt visus iespējamus riskus un informēt par turpmāko rīcību to mazināšanai, t.sk. attiecīgi papildinot MK informatīvo ziņojumu un protokollēmumu. Svarīgi rast risinājumu, jo šī brīža ES regulējums neparedz JN finansējuma izmantošanas iespēju pēc 2018. gada beigām. Attiecīgi ir augsts risks, ka šajā termiņā neizmantotais JN finansējums vairs var nebūt pieejams Latvijai. Paralēli FM komunicē ar EK pārstāvjiem, lai izzinātu iespējas

¹³ Labklājības ministrijas sagatavotajā informatīvā ziņojuma projektā “Par Jauniešu garantijas īstenošanas progresu” un š.g. 7.martā notikušajā Jauniešu garantijas programmas īstenošanas konsultatīvās padomes sēdē.

ES līmeņa risinājumiem, lai Latvija esošajā situācijā nezaudētu JNI ES atbalsta piešķirumu.

15. Lai augstākā līmenī izskatītu aktuālos jautājumus par ES fondu ieviešanas gaitu un pieņemtu operatīvus lēmumus par nepieciešamo rīcību risku vai problēmsituāciju risināšanai, 2017. gada 2. martā Ministru prezidenta vadībā notika Sadarbības partneru darba grupas par Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda jautājumiem (KDG) sanāksme. KDG tika uzdots FM aktuālo informāciju par KDG lēmumiem turpmāk iekļaut ikmēneša ziņojumā MK. 2017. gada 2. marta KDG tika izskatīti šādi jautājumi:

- 1) informācija par ES fondu ieviešanas progresu, riskiem un nepieciešamo rīcību:
 - a) atbalstīts FM izstrādātais MK pusgada ziņojums (apstiprināts ziņojums un protokollēmums 2017. gada 14. martā valdībā¹⁴), vienlaikus atbalstot investīciju ieviešanas plānus 2017. gadam, kā arī investīciju paātrināšanai un efektīvai risku pārvaldīšanai veicamos pasākumus īpaši attiecībā uz 2018. gada snieguma ietvara mērķu nesasniegšanas riskiem (8. un 9. prioritāro virzienu (izglītības, sociālās iekļaušanas, t.sk. veselības jomas) snieguma rezerves 6 % apmērā iespējamā zaudēšana). Ņemot vērā identificētos izpildes prognozes riskus arī 5. prioritārā virziena ietvaros, jo īpaši attiecībā uz Kohēzijas fondu, 2017. gada 21. martā FM organizēja progresa sanāksmi ar VARAM un CFLA, lai pārrunātu un vienotos par iespējamajiem risinājumiem, kas vērsti uz snieguma ietvara finanšu mērķu sasniegšanu, kā arī sanāksmes laikā panākta vienošanās par ātrāku informācijas iesniegšanu no VARAM puses par IPIA projekta līmeņa ieviešanas plāniem. Šobrīd CFLA apkopo saņemto informāciju no projektu iesniedzējiem un tiks vērtēta aktuālā situācija atkarībā no analīzes rezultātiem.
 - b) Koalīcijas partneri un ministrijas aicināti līdz 2017. gada 16. martam iesniegt FM informāciju par to, kādi ir pašreizējie problēmjautājumi ES fondu vadības ieviešanas procesos un iestāžu sadarbībā, kā arī iesniegt konkrētus priekšlikumus sistēmas un procesu uzlabošanai un investīciju ieviešanas paātrināšanai. FM apkopot priekšlikumus un sniegt ziņojumu KDG sēdē. Līdz 2017. gada 28. martam FM nav saņēmusi rakstiskus priekšlikumus. Vienlaikus 2017. gada februārī un martā ir notikušas tikšanās, kurās šie jautājumi pārrunāti, gan administrācijas līmenī starp FM, CFLA, SM, IZM pārstāvjiem, gan bilaterālās tikšanās ministru līmenī finanšu ministrei ar ekonomikas ministru un izglītības un zinātnes ministru. Turpmāk plānotas finanšu ministres sarunas arī ar citiem ministriem atkarībā no jautājumu aktualitātes.
- 2) Ņemot vērā Rīgas domes sniegto informāciju par plānotā projekta “Ziemeļu šķērsojuma 1. kārtā” izmaksu būtisku palielinājumu un attiecīgi neiespējamu

¹⁴ FM pusgada ziņojums MK pieejams: <http://www.esfondi.lv/zinojumi-Ministru-kabinetam>

šī projekta īstenošanu Satiksmes ministrijas (SM) pasākuma 6.1.4.1 “Rīgas ostas un pilsētas integrēšana TEN-T tīklā” finansējuma¹⁵ ietvaros, tika lemts SM līdz 2017. gada 31. martam sadarbībā ar potenciāliem projektu īstenošanai precizēt informāciju, sagatavot konkrētu pamatotu priekšlikumu finansējuma sadalei, balstoties uz sadarbībā ar FM izstrādātiem iepriekš noteiktiem kritērijiem, un iesniegt KDG lēmuma pieņemšanai. FM piedāvāja priekšlikumus kritērijiem finansējuma sadalei, kā arī saskaņoja SM kritēriju gala redakciju 2017.gada 16.martā. Ja līdz 2017. gada 31. martam netiek panākta vienošanās, tad SM sagatavotais jautājums tiek virzīts parastā kārtībā.

- 3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – VARAM) informēja par IKT projektu ieviešanas statusu, kavējumiem un plānoto rīcību, līdz 2017. gada 2. maijam¹⁶ iesniedzot MK piedāvājumu par nepieciešamajām finansējuma pārdalēm pēc detalizētas 1. kārtas ieviešanas progresa analīzes veikšanas. VARAM līdz 2017. gada 31. martam noteiktā kārtībā jāiesniedz MK informatīvais ziņojums par 1. kārtas rezultātiem un 2. kārtas kritērijiem, balstoties uz darbības programmā¹⁷ norādītajām prioritātēm finansējuma sadalei, nodrošinot diskusiju ar potenciāliem projektu īstenošanai par IKT pasākuma 2. kārtas finansējuma sadali un iesniegt materiālus (pamatotu priekšlikumu) jautājuma izskatīšanai KDG. FM ir nodrošinājusi atzinumu sniegšanu par minēto MK informatīvā ziņojuma projektu, saskaņojot to 2017. gada 28. martā.
- 4) Tika atbalstīts VARAM priekšlikums 5.2.1.2. pasākuma “Atkritumu pārstrādes veicināšana” (turpmāk – 5.2.1.2. pasākums) 3. kārtas īstenošanai, paredzot 85 % KF finansējuma likmi sabiedriskā pakalpojuma (atkritumu apglabāšana poligonos) sniedzējiem un 35 % KF finansējuma likmi pārējiem projektu iesniedzējiem, uzdodot pēc iespējas ātrāk virzīt izmaiņas regulējumā un uzsākt atlasī mēneša laikā pēc grozījumu apstiprināšanas¹⁸. Grozījumu priekšlikums 5.2.1.2. pasākuma 3.kārtas īstenošanas normatīvajā regulējumā no VARAM puses vēl nav saņemts.

¹⁵ Kohēzijas fonds (KF) 46,6 milj. *euro*

¹⁶ 2016.gada 22.novembra Ministru kabineta protokola Nr.64 48.§ “Informatīvais ziņojums “Par Ministru kabineta 2016.gada 2.februāra sēdes protokollēmuma (prot. Nr.5 32.§) “Rīkojuma projekts “Par informācijas sabiedrības attīstības pamatnostādņu ieviešanu publiskās pārvaldes informācijas sistēmu jomā. Mērķarhitektūra v1.0”” 2.punkta izpildi”” 4.punkts

¹⁷ Darbības programmā “Izaugsme un nodarbinātība” ietvertā redakcija par projektu atlasī: “2014.–2020.gada periodā primāri tiks atbalstīti tie projekti, kas: atbilst valsts vienotai IKT arhitektūrai, prioritāri atbalstot tos projektus, kuri paredz realizēt vienotās arhitektūras būtiskos elementus; paredz tādu pakalpojumu elektronizāciju, kas dos būtiskāko summāro ietekmi uz gala lietotājiem (administratīvā sloga samazināšanas, izaugsme veicināšanas formā) vai publiskās pārvaldes procesu efektivitātes paaugstināšanu, ņemot vērā klientu bāzes novērtējumu, pakalpojumu saņemšanas intensitāti un esošo administratīvo slogu (pakalpojumiem ar summāri lielāko ietekmi uz sabiedrību un summāri lielāko slogu būs jāplāno un jāīsteno pakalpojumu sniegšanas un iestāžu sadarbības procesu pilnveide, izmantojot IKT iespējas), kā arī ņemot vērā pakalpojumu grupas, kuru sniegšana no pakalpojumu saņēmēja viedokļa būtu organizējama vienota procesa ietvaros, sadarbojoties vairākiem resoriem (šajā gadījumā iesaistītajām iestādēm būs jāizstrādā pilnveidoti pakalpojumu sniegšanas procesi, kas ietver iestāžu sadarbību un pakalpojuma daudzkanālu pieejamību), kā arī tādu pakalpojumu elektronizāciju, kas var tikt izmantoti citu pakalpojumu radīšanā, t.sk. privātā sektorā.”

¹⁸ Citastarpā, ņemot vērā Vidzemes pašvaldību pārstāvja sniegto informāciju par problēmjautājumu, uzdot VARAM sagatavot priekšlikumus rūpniecisko atkritumu savākšanas un pārstrādes problēmu risināšanai un ziņot KDG.

- 5) Jautājumā par iespējamo elastību un vienkāršošanu ITI (pilsētvide) specifisko atbalsta mērķu ieviešanā tika nolemts, ka VARAM līdz 2017. gada 31. martam sadarbībā ar pilsētām, FM un nepieciešamības gadījumā arī ar citām atbildīgajām iestādēm izvērtēs iespējas atbalstīt konkrētu nacionālās nozīmes attīstības centru pašvaldību projektus, kurus nevar īstenot 5.6.2. SAM “Teritoriju revitalizācija, reģenerējot degradētās teritorijas atbilstoši pašvaldības integrētajām attīstības programmām” (turpmāk – 5.6.2. SAM) ietvaros saskaņā ar spēkā esošajiem nosacījumiem, citu SAM ietvaros, veidojot atsevišķu atlases kārtu bez grozījumiem darbības programmā, vienlaikus saglabājot mērķi atbalstīt uzņēmējdarbības projektus un nepārsniedzot nacionālās nozīmes attīstības centriem pieejamo virsisaistību finansējumu. Ja projektus nav iespējams īstenot esošo SAM ietvaros, VARAM sadarbībā ar Latvijas Lielo pilsētu asociāciju līdz 2017. gada 31. martam sagatavot un iesniegt KDG priekšlikumu rīcībai.

Ņemot vērā no Latvijas Lielo pilsētu asociācijas saņemto informācijas apkopojumu par projektiem, kurus nevar īstenot 5.6.2. SAM regulējuma ietvarā, VARAM sadarbībā ar pilsētām, Latvijas lielo pilsētu asociāciju, FM un citām atbildīgajām iestādēm pašreiz vērtē iespējas atbalstīt konkrētu nacionālās nozīmes attīstības centru pašvaldību projektus citu SAM ietvaros.

- 6) Lai izglītības prioritārā virziena ietvaros (turpmāk – 8.PV) sekmētu projektu ieviešanas paātrināšanu un snieguma ietvara finanšu mērķa 2018. gadam sasniegšanu, vienošanās par šādu rīcību:

- a) balstoties uz projektu īstenotāju pieprasījumu, vienošanās, ka Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – IZM) virza 8.1.2 SAM “Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” ieviešanas MK noteikumu¹⁹ grozījumus, cita starpā paredzot: (1) kā atbalstāmās darbības un izmaksas noteiktā apmērā dienesta viesnīcu, ugunsdrošības sistēmu un videonovērošanas²⁰ izbūvei skolās, kopējām inženierkomunikāciju izmaksām projektā nepārsniedzot 25 %; (2) finanšu disciplīnas nosacījumus projektu iesniedzējiem; (3) iespēju izmaksāt 30% avansu būvniecības iepirkumu izpildītājiem, ja par to saņemta bankas vai līdzvērtīga garantija atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam²¹; (4) Valmieras pilsētas domes piedāvātā finansējuma pārdale starp 8.1.2 SAM un 8.1.3 SAM “Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu”, precizējot Valmieras izglītības iestādēm plānoto finansējuma apjomu abos minētajos normatīvajos aktos. Grozījumu

¹⁹ Ministru kabineta 2016. gada 24. maija noteikumu Nr.232 “Darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” 8.1.2. specifiskā atbalsta mērķa “Uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi” īstenošanas noteikumi” 26.2.2.3. apakšpunkts.

²⁰ Atbilstoši Būvniecības likumam un saistošiem normatīviem aktiem.

²¹ Līdzīgi IZM izvērtēs iespēju paredzēt 30% avansus iepirkumu līgumu izpildītājiem 8.1.1. SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ietvaros.

priekšlikums 8.1.2 SAM īstenošanas normatīvajā regulējumā no IZM puses vēl nav saņemts.

- b) IZM līdz 2017. gada 15. aprīlim sadarbībā ar potenciāliem projektu iesniedzējiem kopīgi izstrādā tādu projektu iesniegšanas un maksājumu plānu, lai to reāli var izpildīt un iespējami sasniegt starpposma mērķus 2018. gadam, lai nezaudētu 6 % rezervi (31 milj. *euro* no 8. PV finansējuma).
 - c) IZM gatavos papildu argumentāciju un precizētas prognozes snieguma ietvara mērķu sasniegšanai sarunām ar EK kontekstā ar darbības programmas grozījumiem un priekšlikumu samazināt snieguma ietvara mērķi. IZM gatavo rīcības plānu gadījumam, ja EK neatbalsta grozījumus un finanšu rezerve 6 % netiek saņemta, t.sk. attiecīgā brīdī savlaicīgi informējot finansējuma saņēmējus, lai optimāli īstenotu projektus ar pieejamo finansējumu.
 - d) IZM jāpastiprina sadarbība ar nacionālas nozīmes pilsētu pašvaldībām, lai nodrošinātu iespējami ātrāku 8.1.2. SAM 1. kārtas ITI atlases uzsākšanu, kā arī jāsniedz atbalsts projektu iesniedzējiem augstākās izglītības iestāžu attīstības stratēģiju saskaņošanā 8.1.1. SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” ietvaros, lai veicinātu iespējami ātrāku projektu iesniegumu iesniegšanu un nodrošinātu augstu gatavību projektu iesniegumiem.
- 7) Pieņemts zināšanai EM analīzes secinājums²², ka būvniecības sektorā sagaidāmu investīciju dēļ pārkaršanas riski nedraud.
- 8) Jautājumā par inovāciju (1. PV), uzņēmējdarbības konkurētspējas (3. PV) un kopumā finanšu instrumentu esošo programmu atlikumiem un finansējumu par kuru nav uzņemtas saistības, vienošanās par turpmāko rīcību par atlikušā finansējuma MVU un inovāciju atbalstam izlietojumam, t.sk. no finanšu instrumentiem uz grantiem. Balstoties uz priekšlikumiem, EM līdz 2017. gada 31. martam Ministru prezidentam jāiesniedz konkrēti priekšlikumi ar precīzu finanšu sadalījumu, t.sk. finansējuma pārdalēm, nepieciešamajām izmaiņām, t.sk. darbības programmā, atlikušā MVU un inovāciju atbalstam paredzētā finansējuma izlietojumā. Attiecīgi, izskatot jautājumu, nepieciešamības gadījumā tiks organizētas sarunas ar EK par finansējuma pārdalēm, kā arī EM virzīs priekšlikumu valdībai lēmumu pieņemšanai.

14. Turpmākā prioritārā rīcība FM un CFLA fokusēta uz projektu ieviešanas veicināšanu, tajā skaitā ikmēneša ieviešanas plānu izpildes disciplīnas stiprināšanu, operatīvi rodot iespēju risināt konstatētos nozīmīgākos arī projektu līmeņa riskus. Ikmēneša ziņojumos FM turpinās informēt valdību ne tikai par

²² Izpildot 20.09.2016. MK sēdes protokola Nr.46 37.§ 9.punktā uzdoto

ieviešanas progresu, bet arī par nepieciešamo iesaisti ātrākai lēmumu pieņemšanai.

Pielikumā:

1. Ministru kabineta noteikumu apstiprināšanas laika grafiks 2017. - 2019.gados Kohēzijas politikas ES fondu 2014-2020.gada plānošanas perioda ietvaros, statuss līdz 28.03.2017., uz 2 lp.;
2. Centrālās finanšu un līgumu aģentūras atlasu izsludināšana un projektu iesniegumu izvērtēšana uz 3 lp.;
3. 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" īstenošanas progress (uz 2017. gada 10. martu) uz 2 lp.;
4. Ierobežotas projektu iesniegumu atlases (IPIA) projektiem noteikto maksājumu pieprasījumu iesniegšanas plāni 2017.gada februārim un neizpilde kumulatīvi uz 2 lp.;
5. Līdz 28.03.2017. plānoto ierobežotas projektu iesniegumu atlasu (IPIA) projektu iesniedzēju prognozētajā termiņā neiesniegtie projekti uz 2 lp.

Finanšu ministre

D. Reizniece - Ozola

Ziepniece 67095614
Ieva.Ziepniece@fm.gov.lv